

PILULKA NA UMELE PRERUŠENIE TEHOTENSTVA

AŽ DO 10 TÝŽDŇA

Umelé prerušenie tehotenstva: pilulka na umelé prerušenie tehotenstva

Čo je to pilulka na umelé prerušenie tehotenstva?

Pilulka na umelé prerušenie tehotenstva je liečivo, ktoré ukončuje tehotenstvo.

Lekársky názov pilulky na umelé prerušenie tehotenstva je mifepriston. V princípe funguje tak, že blokuje hormón progesterón. Bez progesterónu sa výstelka maternice rozkladá a tehotenstvo nemôže pokračovať.

Po pilulke na umelé prerušenie tehotenstva nasleduje ďalšie liečivo nazývané misoprostol, ktoré vyvoláva kontrakcie maternice, v dôsledku čoho dochádza ku kŕčom a krvácaniu, podobne ako pri potrate.

Túto metódu je možné na klinike BPAS uplatniť do 24 týždňov tehotenstva. To, čo môžete očakávať, závisí od toho, či vaše tehotenstvo trvá už viac ako 10 týždňov alebo menej. Viac informácií nájdete nižšie.

Pilulka na umelé prerušenie tehotenstva do 10 týždňa

Zdravotnícky pracovník strediska BPAS vám na klinike perorálne podá pilulku na umelé prerušenie tehotenstva mifepriston.

Do 9. týždňa tehotenstva si môžete vziať súčasne aj druhý liek, misoprostol. Ak ste vo vyššom, ako 9. týždni tehotenstva, prípadne ak chcete počkať, opustíte kliniku a vrátite sa kedykoľvek o 1 až 3 dni. Zdravotnícky pracovník s vami prediskutuje možnosti.

Väčšina žien môže po užití lieku mifepriston normálne pokračovať v bežnom živote doma alebo v práci, pričom však môžu pociťovať občasné bolesti a môže sa u nich vyskytnúť krvácanie.

Je nepravdepodobné, že k prerušeniu tehotenstva dôjde už po užití prvej pilulky. Avšak ak si myslíte, že došlo k prerušeniu tehotenstva medzi návštevami, navštívte nás. Urobíme ultrazvukové vyšetrenie, aby sme mohli určiť akúkoľvek ďalšiu potrebnú liečbu.

Môžete mať pocity závratu a môže sa objaviť zvracanie. Ak dôjde k vracaniu do 1,5 hodiny od užitia pilulky, čo najskôr informujte kliniku, pretože môže byť nevyhnutné, aby ste pilulku užili znova.

Buď hneď po prvej tablete alebo na ďalší deň sa tablety misoprostol umiestňujú do vagíny. Tablety si môžete zaviesť sama alebo ich zavedenie môžete zveriť do rúk lekára.

Tablety si môžete zaviesť v ľahu, v podrepe alebo v stoji s jednou zdvihnutou nohou – podľa toho, v ktorej z uvedených polôh sa cítite najpohodlnejšie. Pokúste sa ich zaviesť čo najhlbšie do vagíny.

O presné umiestnenie tabliet vo vagíne sa nemusíte obávať; aby splnili svoj účel, nie je potrebné, aby sa nachádzali na špecifickom mieste.

Dostanete antibiotiká, ktoré budete brať, lieky proti bolesti s návodom na užívanie a lekár vás informuje o tom, ako sa máte o seba starať. Následne opustíte kliniku a prerušenie tehotenstva dokončíte doma. Môže vám pomôcť, ak počas tohto zákroku budete mať pri sebe niekoho blízkeho.

Tablety misoprostol spôsobia, že budete mať kŕče a budete silno krváčať. Tieto príznaky zvyčajne nastupujú približne 2 hodiny po užití misoprostolu, môžu však začať aj skôr. Krvácanie a kŕče obvykle trvajú niekoľko hodín. V tejto fáze budete pravdepodobne potrebovať lieky na úľavu od bolesti. Viac informácií o úľave od bolesti nájdete na **stranách 21 a 22**.

V čase prerušenia tehotenstva môžete vidieť veľké krvné zrazeniny alebo tkanivo. Vo vyššom štádiu tehotenstva bude tkanivo väčšie a lepšie rozpoznateľné. Do 8. týždňa pravdepodobne uvidíte len vak, v ktorom dochádza k vývoju v ranných štádiách tehotenstva. Plod má v 10. týždni veľkosť približne ako veľká bobuľa hrozna a môžete rozoznať jeho tvar. Ak máte obavy z toho, čo môžete uvidieť pri umelom prerušení tehotenstva, prediskutujte to s vaším zdravotníckym pracovníkom.

U väčšiny žien je tehotenstvo ukončené do 4 alebo 5 hodín od užitia misoprostolu. U iných to môžete prebehnúť rýchlejšie alebo trvať dlhšie.

Prakticky u všetkých žien k potratu dochádza do niekoľkých dní.

Je normálne, keď do 4 týždňov od umelého prerušenia tehotenstva dochádza ku krvácaniu a výtokom. Používajte vložky, ktoré vám umožnia ľahšie sledovať intenzitu krvácania.

Ak do 24 hodín od užitia misoprostolu nezačnete krváčať, kontaktujte kliniku BPAS alebo volajte na telefonickú linku následnej starostlivosti.

Naša telefonická linka následnej starostlivosti vám je k dispozícii kedykoľvek, 7 dní v týždni, na čísle 0300 333 68 28 (alebo +44 1789 508 210).

Vedľajšie účinky

U väčšiny žien má umelé prerušenie tehotenstva podobný priebeh ako predčasný potrat.

Je normálne, ak krvácate a máte kŕče. Taktiež môžete:

- mať pocity závratu
- cítiť sa nevoľne alebo zvracať
- trpieť bolesťou hlavy
- mať hnačku
- pociťovať návaly tepla a potiť sa

Ďalej uvádzame niekoľko komentárov od žien, ktoré užili pilulku na umelé prerušenie tehotenstva:

„Na pocit to bolo asi také ako silné menštruačné kŕče. Dalo sa to znieť a bolesť časom ustúpila. Použila som fľašu s horúcou vodou, čo mi veľmi pomohlo.“

„S pilulkou na prerušenie tehotenstva to nebolo také jednoduché, ako som si myslela. V mojom prípade boli bolesti veľmi silné.“

Riziká a komplikácie spájajúce sa pilulkou na prerušenie tehotenstva do 10 týždňa tehotenstva

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Nepredvídateľný čas ukončenia procedúry (líši sa)
- Medzi vedľajšie účinky liečiv patrí nechutenstvo, zvracanie, hnačka, bolesti hlavy, pocity závratu, horúčka/zimnica (bežné)
- Zadržané produkty počatia - v prípadoch, kedy tehotenstvo viac nepokračuje, ale časť z tehotenského tkaniva zostala v lone (5 prípadov zo 100, ak sú lieky brané súčasne, 3 prípady zo 100 ak sú podané s odstupom 24 - 72 hodín)
- Infekcia (2 prípady z 1000)
- Nepredvídateľné, nepravidelné a dlhodobé krvácanie po prerušení tehotenstva (líši sa)
- Bolesť počas procedúry (bežné)

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Pokračujúce tehotenstvo (2 prípady zo 100, ak sú lieky podané súčasne, menej ako 1 prípad zo 100, ak sú podané s odstupom 24 - 72 hodín)
- Krvácanie – mimoriadne silné krvácanie (2 prípady z 1000)
- Nediagnostikované mimomaternicové tehotenstvo (1 prípad zo 7 000)
- Smrť (1 prípad zo 100 000)
- Psychologické problémy (rôzne)

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice (7 prípadov zo 100, ak sú lieky podané súčasne, 3 prípady zo 100, ak sú podané s odstupom 24 - 72 hodín)
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnuť do brušnej dutiny
- Hysterektómia – chirurgické odstránenie maternice (2 prípady zo 100 000)

Blížšie informácie o pilulke na umelé prerušenie tehotenstva do 10. týždňa tehotenstva

Kojenie počas umelého prerušenia tehotenstva

Ak počas umelého prerušenia tehotenstva kojíte, uvedomte si, že mifepriston bude vstupovať do materského mlieka. Súčasne štúdie však nepreukazujú, že by to mohlo mať akékoľvek negatívne účinky na dieťa. Ak však chcete mať istotu, na 2 dni po užití pilulky na prerušenie tehotenstva môžete prerušiť kojenie.

Po užití bude v materskom mlieku prítomné stopové množstvo misoprostolu. Ak kojíte, v zriedkavých prípadoch môže misoprostol u dieťaťa vyvolať hnačku. Ak chcete zmierniť toto riziko, od užitia misoprostolu do nasledujúceho kojenia počkajte 6 hodín.

Ak kojíte, informujte nás o tom, aby sme spoločne mohli pre vás zostaviť optimálny plán.

Tlmenie bolesti

Po umelom prerušení tehotenstva väčšina žien naďalej pociťuje silné kŕče, ktoré sú podobné kŕčom pri menštruácii. Bolesti sa dajú zmierniť rôznymi spôsobmi:

- nosením pohodlného šatstva
- zotrvaním na dobre známych a príjemných miestach
- priložením ohrevného vankúšika alebo fľaše s horúcou vodou na spodnú časť brucha
- užitím liekov proti bolesti ako je ibuprofen a kodeín

Ako sa dostať k liekom proti bolesti

V miestnej lekární môžete zakúpiť tablety s 200 mg alebo 400 mg obsahom ibuprofenu. Zdravotnícky pracovník z kliniky BPAS vám tiež ponúkne kodeín 30 mg, ktorý vám predpíše jeden z našich lekárov.

Kodeín 30 mg je dostupný len na lekárske predpis. Niektoré produkty, ktoré môžete zakúpiť v lekární, obsahujú nižší podiel kodeínu v kombinácii buď s ibuprofenom, alebo paracetamolom. Tieto prípravky vám však neposkytnú rovnakú úľavu od bolesti ako kodeín.

Užívanie týchto liečiv

Ibuprofen poskytuje úľavu od miernych až stredne silných bolestí. Kodeín poskytuje úľavu od stredne silných až silných bolestí.

Môžete začať ibuprofenom a pokiaľ budete potrebovať silnejšiu úľavu od bolesti, môžete pridať kodeín. Alebo môžete začať hneď s kodeínom. Je to na vás. Liečivá môžete tiež obmieňať podľa toho, ako sa budete práve cítiť.

Akú dávku by ste mali brať a ako často ju môžete brať

Nezabúdajte, že tablety s ibuprofenom sa predávajú s rôznym obsahom účinnej látky.

Dodržiavajte pokyny príslušné pre zakúpené liečivo s náležitým obsahom účinnej látky:

Ibuprofen (200 mg): perorálne užívajte 3 alebo 4 tablety každých 8 hodín, podľa potreby. Nikdy neužívajte viac ako 12 tabliet v priebehu 24 hodín.

Alebo

Ibuprofen (400 mg): perorálne užívajte 1 alebo 2 tablety každých 8 hodín, podľa potreby. Nikdy neužívajte viac ako 6 tabliet v priebehu 24 hodín.

Okrem ibuprofenu môžete užiť aj:

Kodeín (30 mg): perorálne užívajte 1 alebo 2 tablety každé 4 hodiny, podľa potreby. Nikdy neužívajte viac ako 8 tabliet v priebehu 24 hodín. Ženy vo veku od 12 do 18 rokov môžu perorálne užiť 1 alebo 2 tablety každých 6 hodín, podľa potreby. Nikdy neužívajte viac ako 8 tabliet v priebehu 24 hodín. Kodeín nie je možné podávať osobám mladším ako 12 rokov.

Poznámka:

Keď užívate kodeín, nešoférujte ani neobsluhujte strojové zariadenia.

Ak ste vyskúšali tieto možnosti a naďalej pociťujete bolesti, zavolajte na kliniku alebo **linku následnej starostlivosti na čísle 0300 333 68 28** (alebo +44 1789 508 210).

Pokyny ku kontrole

Pilulka na prerušenie tehotenstva je veľmi účinná a obvykle s ňou nie sú spojené žiadne komplikácie. Je však dôležité vykonať „vlastné zhodnotenie“, aby sa zaistilo, že liečba zabrala. Misoprostol môže spôsobiť vážne poškodenie plodu v prípade, ak by tehotenstvo pokračovalo. Ak vám pilulka na umelé prerušenie tehotenstva nezaberie, odporúčame vám tehotenstvo ukončiť chirurgickým zákrokom.

Ak chcete, môžete sa tiež vrátiť na kliniku, kde vyšetrením zistíme, či prerušenie tehotenstva prebehlo úspešne.

Dohoda o vlastnom zhodnotení

Rozumiem, že

Nesiem zodpovednosť za vykonanie môjho vlastného zhodnotenia po liečbe, aby som sa uistila, že už viac nie som tehotná.

NEBUDEM kontaktovaná klinikou BPAS za účelom zistenia, či moja liečba zabrala.

Príznaky toho, že liečba nemusela zabráť a že som stále tehotná sú nasledovné:

- Počas 24 hodín od podania tabliet misoprostolu sa nedostaví krvácanie
- Ak krvácanie trvá kratšie, ako 4 dni
- Ak sa na konci 1. týždňa stále „cítim“ tehotná alebo mám symptómy, ako napríklad bolestivé prsia, nevoľnosť, rastúce bruško atď.

Ak budem mať ktorýkoľvek z týchto príznakov, musím okamžite kontaktovať kliniku, pretože môže byť potrebná ďalšia liečba.

Musím si urobiť tehotenský test z moču, ktorý sa vykoná 2 týždne po liečbe, dňa / /

Tehotenský test si musím urobiť výlučne so vzorkou prvého ranného moču (prvé močenie po zobudení sa).

Ak bude tehotenský test pozitívny alebo neplatný, prípadne ak si nebudem istá, potom musím čo najskôr kontaktovať kliniku, pretože by som stále mohla byť tehotná.

Dokonca aj v prípade, že tehotenský test bude negatívny, mohla by som byť stále tehotná, ak sa moja ďalšia menštruácia nedostaví do 4 týždňov od liečby a musím si dohodnúť vyšetrenie na klinike.

Ak liečba zlyhá a ja som stále tehotná, klinika BPAS nemôže zaručiť zdravé tehotenstvo a bude mi odporučené NEPOKRAČOVAŤ v tehotenstve.

Pokyny pre tehotenský test

Toto je obrázok tehotenského testu

uzáver

test

absorpčná špička

kontrolná časť

- Vybaľte všetky časti
- Zložte uzáver z testu
- Pri močení držte absorpčnú špičku testu v prúde moču alebo zachyťte trochu moču do čistej nádoby a ponorte špičku do moču na 5 až 10 sekúnd.

alebo

- Počkajte 5 až 10 minút
- Prečítajte si tehotenský test

Toto je **negatívne**.

Prerušenie tehotenstva bolo úspešné.

Toto je **pozitívne**.

Prerušenie tehotenstva nebolo úspešné.

Ihneď zavolajte na kliniku BPAS.

Toto je **neplatné**.

Prerušenie tehotenstva nebolo úspešné.

Ihneď zavolajte na kliniku BPAS.

Dôležité!

Závažné komplikácie sú sprevádzané varovnými príznakmi. Každým dňom po prerušení tehotenstva by ste sa mali cítiť lepšie a lepšie. Kontaktujte kliniku BPAS alebo linku následnej starostlivosti, ak:

- dochádza k silnému krvácaniu, ktoré presiakne cez 2 vložky za 1 hodinu v priebehu 2 alebo viac hodín po sebe
- máte bolesti alebo nepríjemné pocity v brušnej oblasti, ktoré nepomáhajú tmiť lieky, oddych, fľaša s horúcou vodou, ani ohrevné vankúšiky
- máte horúčku 38 °C alebo viac
- spozorujete nepríjemne zapáchajúci výtok z vagíny
- máte príznaky, ktoré vám napovedajú, že ste stále tehotná
- 24 hodín po užití misoprostolu nedošlo ku krvácaniu

Ak sa cítite chorá alebo pociťujete nepohodlie v brušnej oblasti, máte hnačku, nevoľnosti, zvraciate alebo sa cítite slabá viac ako 24 hodín od užitia misoprostolu, môže ísť o príznaky vážnych komplikácií a musíte nás ihneď kontaktovať na čísle: **0300 333 68 28** (alebo +44 1789 508 210).

PILULKA NA UMELE PRERUŠENIE TEHOTENSTVA PO 10. TÝŽDNI

Pilulka na umelé prerušenie tehotenstva po 10 týždňoch

Mali by ste počítať s tým, že na klinike strávite celý deň a potenciálne aj noc.

Prvá návšteva lekára

Zdravotnícky pracovník vám po príchode na kliniku perorálne podá pilulku na umelé prerušenie tehotenstva.

Ak máte krvnú skupinu Rh-negatív, bude vám podaná anti-D injekcia. Dostanete tabletu nazývanú mifepriston na perorálne užitie. Toto liečivo zvyšuje citlivosť maternice na liečivo nazývané misoprostol, ktoré slúži na vyvolanie kontrakcií (iniciovanie pôrodu). Potom pôjdete domov a zvyšok procedúry podstúpate v iný deň. Ak do 1,5 hod. od užitia tablety dôjde k zvracaniu, bude potrebné sa vrátiť na kliniku po ďalšiu dávku, pretože môže byť potrebné, aby ste pilulku užili znova.

Ak ste tehotná 22 týždňov alebo viac, plodu bude pred samotným prerušením tehotenstva potrebné podať injekciu na zastavenie činnosti srdca plodu. Tento zákrok sa nazýva „feticída“ a jeho charakteristiku nájdete na strane 38.

Druhá návšteva lekára

O 1 alebo 2 dni neskôr sa vrátite buď na rovnajú kliniku BPAS, alebo navštívite inú kliniku BPAS. Budete prijatá na kliniku a misoprostol vám bude podávaný vaginálnym pesarom každých niekoľko hodín, kým nedôjde k vylúčeniu plodu a placenty. Počas celého procesu budete pri vedomí, pričom vám však budú podávané lieky proti bolesti a taktiež budete mať možnosť využiť plyn a vzduch. Zdravotnícky personál, ktorý sa o vás bude starať, sa bude v maximálnej možnej miere usilovať čo najviac vám spríjemniť celý proces.

Druhá návšteva lekára (pokračovanie)

Pôrod trvá priemerne 6 hodín, tento čas sa však môže líšiť. V niektorých prípadoch môže trvať kratšie, v iných však môže dokonca presiahnuť 24 hodín, pričom na klinike budete musieť zostať aj cez noc. V nízkom počte prípadov sa placenta nevytlúči spontánne a je potrebné vykonať ďalší zákrok, zvyčajne pod celkovou anestéziou, pri ktorom sa odstráni placenta.

V čase procesu prerušenia tehotenstva môžete vidieť veľké krvné zrazeniny alebo samotný plod. Sestra sa postará o to, aby ste toho videli čo najmenej, ale často sa tomu nepodarí zabrániť, keďže všetko môže prebehnúť veľmi rýchlo.

Je normálne, keď do 4 týždňov od umelého prerušenia tehotenstva dochádza ku krvácaniu a výtokom. Používajte vložky, ktoré vám umožnia ľahšie sledovať intenzitu krvácania.

Vedľajšie účinky

U väčšiny žien má umelé prerušenie tehotenstva podobný priebeh ako predčasný potrat. Je normálne, ak krvácate a máte kŕče. Taktiež môžete:

- mať pocity závratu
- cítiť sa nevoľne alebo budete zvracať
- trpieť bolesťou hlavy
- mať hnačku
- pociťovať návaly tepla a potiť sa

Sestra bude neustále pri vás a bude vám podávať lieky, ktoré vám pomôžu zmierniť prípadné vedľajšie účinky alebo bolesti, ktorými môžete trpieť.

Riziká a komplikácie spájajúce sa pilulkou na prerušenie tehotenstva po 10 týždňoch

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Nepredvídateľný čas trvania procedúry
- Medzi vedľajšie účinky liečiv patrí nechutenstvo, zvracanie, hnačka, bolesti hlavy, pocity závratu, horúčka/zimnica (bežné)

- Nevylúčená placenta (1 prípad zo 60)
- Infekcia (v roku 2013 nebol klinikou BPAS hlásený žiaden prípad, výskyt však môže dosahovať až 1 prípad zo 400)
- Nepredvídateľné, nepravidelné a dlhodobé krvácanie po prerušení tehotenstva (líši sa)
- Bolesť počas procedúry (bežné)

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Psychologické problémy (rôzne)
- Pokračujúce tehotenstvo/neúspešný pôrod (1 prípad zo 150)
- Krvácanie – mimoriadne silné krvácanie (1 prípad z 200)
- Ruptúra maternice/lona (1 prípad z 1000)
- Smrť (menej ako 1 prípad zo 100 000)

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnúť do brušnej dutiny

VÁKUOVÁ ASPIRÁCIA V BDELOM STAVE

Vákuová aspirácia v bdelom stave

Musíte počítať s tým, že na klinike strávite až 3 až 4 hodiny.

(Ak podstúpite utíšenie pri vedomí, musí vás domov sprevádzať dospelá osoba a zostať s vami počas 24 hodín od utíšenia).

Vákuová aspirácia na prerušenie tehotenstva využíva jemný podtlak a od začiatku do konca zvyčajne trvá 5 – 10 minút. Následne bude potrebné, aby ste v zotavovni oddychovali 30 – 60 minút. Tento zákrok je zvyčajne možné realizovať do 14 týždňov od začiatku tehotenstva.

Keď prídete na kliniku, zdravotnícky personál si s vami pohovorí a zodpovedá vaše otázky. Užijete tablety proti bolesti (ak ste ich už neužili pred príchodom na kliniku)

Potom vás zavedú na miesto výkonu zákroku. Požiadame vás, aby ste si ľahla na lekársku pohovku s oporou pre nohy. Zostane s vami zdravotnícky pracovník, aby vám poskytol podporu a pohodlie, okrem toho bude monitorovať priebeh.

Lekár vyšetří vašu maternicu (lono) a do vagíny vám zavedie pošvové zrkadlo. Lekár vám následne do krčka maternice vstrekne umŕtvovacie činidlo a v prípade potreby opatrne roztvorí krčok maternice pomocou úzkych tyčí nazývaných dilátory. Cez krčok maternice sa následne do maternice zasunie hadička. Ručne obsluhované zariadenie alebo odsávací prístroj jemne vyprázdni obsah maternice. Pri zákroku budete pociťovať kríče podobne ako pri menštruačných bolestiach.

Na niektorých klinikách (s dostatkom priestoru) je možné, aby pri vás počas celého zákroku zostal aj váš partner.

Riziká a komplikácie prerušenia tehotenstva vákuovou aspiráciou

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Zadržané produkty počatia – v prípadoch, keď bolo tehotenstvo úspešne prerušené, ale časť tehotenského tkaniva zostala v maternici (1 prípad zo 600)
- Infekcia (1 prípad z 6 500 podľa výkazov poskytnutých klinikou BPAS, výskyt však môže byť vyšší)
- Nepredvídateľné krvácanie po prerušení tehotenstva (premenlivé)
- Bolesť počas procedúry (rôzne)
- Poškodenie krčka maternice (1 prípad z 11 000)

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Psychologické problémy (rôzne)
- Pokračujúce tehotenstvo (1 prípad z 1 500)
- Perforácia maternice/lona (1 prípad zo 6 500)
- Krvácanie – mimoriadne silné krvácanie (1 prípad z 8 000)
- Poranenie čreva, močového mechúra alebo závažné poranenie krčka maternice (mimoriadne zriedkavé)
- Smrť (menej ako 1 prípad zo 100 000)

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Opakované chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnúť do brušnej dutiny
- Korekcia poškodenia krčka maternice, maternice, močového mechúra, čreva alebo ciev
- Hysterektómia – chirurgické odstránenie maternice (1 prípad z 35 000)

VÁKUOVÁ ASPIRÁCIA POD NARKÓZOU (V SPÁNKU)

Vákuová aspirácia pod narkózou (v spánku)

Musíte počítať s tým, že na klinike strávite celý deň.

Vákuová aspirácia na prerušenie tehotenstva využíva jemný podtlak a od začiatku do konca zvyčajne trvá 5 – 10 minút. Tento zákrok je zvyčajne možné realizovať do 15 týždňov od začiatku tehotenstva. Počas zákroku budete pod narkózou (uspanie) a nebudete cítiť žiadnu bolesť.

Keď prídete na kliniku, zdravotnícky personál si s vami pohovorí a zodpovedá vaše otázky. Požadajú vás, aby ste sa prezliekli do župana a ľahli si na vozík. Váš anesteziológ sa s vami stretne, zodpovedá vaše otázky a vezme vás na operačnú sálu. Do žily (zvyčajne na ruke) vám zavedie malú kanylu (veľmi tenkú plastovú hadičku). Cez kanylu vám bude podávaná látka, ktorá vás uspí (kompletná anestéza) alebo vás uvedie do stavu ospalosti (utíšenie pri vedomí).

Keď vás uspia alebo uvedú do sedatívneho stavu, nohy vám umiestnia na podpery a lekár vám vyšetrí maternicu (lono). Do vagíny vám zavedie pošvové zrkadlo. Otvor na krčku maternice sa môže rozšíriť pomocou tenkých tyčí nazývaných dilátory. Cez krčok maternice sa následne do maternice zasunie hadička. Ručne obsluhované zariadenie alebo odsávací prístroj jemne vyprázdni obsah maternice.

Prebudíte sa v zotavovni a pred odchodom domov strávite 1 – 2 hodiny na pozorovaní. O anestetiku si prečítajte v časti tejto brožúry s názvom „Anestetiká“ (strany 47 až 52). Po celkovej anestéze nesmiete 24 hodín šoférovať.

Riziká a komplikácie prerušenia tehotenstva vákuovou aspiráciou

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Zadržané produkty počatia – v prípadoch, keď bolo tehotenstvo úspešne prerušené, ale časť tehotenského tkaniva zostala v maternici (1 prípad zo 600)
- Infekcia (1 prípad z 6 500 podľa výkazov poskytnutých klinikou BPAS, výskyt však môže byť vyšší)
- Nepredvídateľné krvácanie po prerušení tehotenstva (premenlivé)
- Poškodenie krčka maternice (1 prípad z 11 000)

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Psychologické problémy (rôzne)
- Pokračujúce tehotenstvo (1 prípad z 1 500)

- Perforácia maternice/lona (1 prípad zo 6 500)
- Krvácanie – mimoriadne silné krvácanie (1 prípad z 8 000)
- Poranenie čreva, močového mechúra alebo závažné poranenie krčka maternice (mimoriadne zriedkavé)
- Smrť (menej ako 1 prípad zo 100 000)

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Opakované chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnuť do brušnej dutiny
- Korekcia poškodenia krčka maternice, maternice, močového mechúra, čreva alebo ciev
- Hysterektómia – chirurgické odstránenie maternice (1 prípad z 35 000)

DILATÁCIA A EVAKUÁCIA

Dilatácia a evakuácia (D&E)

Musíte počítať s tým, že na klinike strávite celý deň.

Táto metóda na prerušenie tehotenstva využíva nástroje a odsávanie. Zvyčajne sa vykonáva medzi 15. a 24. týždňom tehotenstva. Okrem nižšie charakterizovaného postupu budete musieť v deň operácie alebo deň vopred absolvovať prípravu krčka maternice. (Prečítajte si časť o príprave krčka maternice na strane 37). Počas tohto zákroku budete pod narkózou.

Keď prídete na kliniku, zdravotnícky personál si s vami pohovorí a zodpovedá vaše otázky. Požiadajú vás, aby ste sa prezliekli do župana a ľahli si na vozík. Váš anesteziológ sa s vami stretne, zodpovedá vaše otázky a vezme vás na operačnú sálu. Do žily (zvyčajne na ruke) vám zavedie malú kanylu (veľmi tenkú plastovú hadičku). Cez kanylu vám bude podávaná látka, ktorá vás uspí (všeobecná anestéza).

Keď vás uspia, nohy vám umiestnia na podpery a lekár vám vyšetrí maternicu (lono). Do vagíny vám zavedie pošvové zrkadlo. Otvor na krčku maternice sa môže rozšíriť pomocou tenkých tyčí nazývaných dilátory. Tehotenstvo sa preruší pomocou úzkeho peanu, ktorým sa prejde cez krčok maternice.

Cez krčok maternice sa následne zavedie hadička a pomocou odsávacieho prístroja sa vykoná kompletná evakuácia (vyprázdnenie). Počas zákroku, ktorý od začiatku do konca potrvá 10 – 20 minút, nebudete cítiť žiadnu bolesť. Prebudíte sa v zotavovni a pred odchodom domov strávite 1 – 2 hodiny na pozorovaní.

O anestetiku si prečítajte v časti tejto brožúry s názvom „Anestetiká“ (strany 47 až 52). Po celkovej anestéze nesmiete 24 hodín šoférovať.

Riziká a komplikácie dilatácie a evakuácie

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Zadržané produkty počatia – v prípadoch, keď bolo tehotenstvo úspešne prerušené, ale časť tehotenského tkaniva zostala v maternici (1 prípad zo 800)
- Infekcia (1 prípad z 2 500 podľa výkazov poskytnutých klinikou BPAS, výskyt však môže byť vyšší)
- Nepredvídateľné krvácanie po prerušení tehotenstva (premenlivé)
- Bolesť počas procedúry (rôzne)
- Poškodenie krčka maternice (1 prípad z 5 000)

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Psychologické problémy (rôzne)
- Krvácanie – mimoriadne silné krvácanie (1 prípad z 800)
- Perforácia maternice/lona (1 prípad zo 2 500)
- Poranenie čreva, močového mechúra alebo závažné poranenie krčka maternice (mimoriadne zriedkavé)
- Smrť (menej ako 1 prípad zo 100 000)

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Opakované chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnúť do brušnej dutiny
- Korekcia poškodenia krčka maternice, maternice, močového mechúra, čreva alebo ciev
- Hysterektómia – chirurgické odstránenie maternice (1 prípad z 5 000), ktoré môže byť nevyhnutné

PRÍPRAVA KRČKA MATERNICE

Príprava krčka maternice

Ak sa krčok maternice pripravuje deň pred zákrokom, očakávajte, že na klinike strávite až 3 hodiny. Príprava krčka maternice sa môže uskutočniť pomocou liečiva s názvom misoprostol s absorpčnými dilatormi nazývanými Dilapan alebo bez nich. Zdravotný personál vám kompletne objasní, akú formu prípravy musíte podstúpiť a kedy sa tak stane.

Misoprostol má za účel zmäkčiť krčok maternice, čím sa zjednoduší dilatácia. Tablety sa umiestnia do vagíny 3 hodiny pred zákrokom alebo pod jazyk 2 hodiny pred zákrokom. Môžu ich sprevádzať vedľajšie účinky ako nevoľnosť, zvracanie, zimnica, hnačka, kŕče a krvácanie z pošvy.

Dilapan sú tyčky o veľkosti zápalkovej škatuľky, ktoré sa zavádzajú do krčka maternice 3 – 24 hodín pred chirurgickým zákrokom. Časom zväčšujú svoj objem, čím opatrne roztvárajú krčok maternice. Zavádzanie trvá len niekoľko minút a ak je liečba plánovaná na viac ako 2 dni, po ich zavedení pôjdete domov. Postupné rozvíjanie Dilapanu môžu sprevádzať kŕče a výtoky. Vo veľmi zriedkavých prípadoch môže odtečť plodová voda, začať sa pôrod, prípadne Dilapan môže vypadnúť von. Ak sa vyskytne ľubovoľný z týchto prípadov, kým ste doma, môžete zavolať na **linku následnej starostlivosti na čísle 0300 333 68 28 (alebo +44 1789 508 210)** a požiadať o radu.

FETICÍDA

Feticída

Musíte počítať s tým, že na klinike strávite až 3 hodiny.

Zdravotnícky pracovník vás bude informovať o tom, či vo vašom prípade bude potrebná táto procedúra, ktorej súčasťou je injekcia cez brušnú dutinu na zastavenie činnosti srdca plodu.

Počas tohto zákroku, ktorý potrvá od 10 do 20 minút, vás môžu uspať.

Ak máte otázky, neváhajte a pýtajte sa. Venujeme vám toľko času, koľko bude nevyhnutné na to, aby sme vám do detailov priblížili celý zákrok.

Naša telefonická linka následnej starostlivosti vám je k dispozícii kedykoľvek, 7 dní v týždni, na čísle 0300 333 68 28 (alebo +44 1789 508 210).

Riziká a komplikácie feticídy

Závažné a často sa vyskytujúce riziká, ktorým nie je možné predchádzať

Tieto sa zvyčajne ľahko liečia a len zriedka majú dlhodobé zdravotné následky.

- Mierne nepohodlie v mieste punkcie ihly
- Potreba niekoľkých pokusov o zavedenie (2 prípady zo 100)
- Odtečenie plodovej vody (1 prípad zo 100)
- Nevoľnosť a zvracanie

Tieto prejavy si môžu prevoz do nemocnice alebo chirurgický zákrok a môžu mať závažné dlhodobé zdravotné následky.

- Poškodenie čreva matky (zriedkavý prípad)
- Chorioamnionitída: závažná krvná infekcia, potenciálne vrátane smrti (1 prípad z 1000)
- Predčasný alebo neočakávaný nástup pôrodu

Ďalšie procedúry, ktoré môžu byť nevyhnutné

- Chirurgické prerušenie tehotenstva alebo aspirácia maternice
- Krvná transfúzia
- Laparoscopia alebo laparotómia – operácia, ktorá umožňuje nahliadnúť do brušnej dutiny
- Hysterektómia – chirurgické odstránenie maternice (mimoriadne zriedkavé)

MOJA STAROSTLIVOSŤ A POHODLIE

Moja starostlivosť a pohodlie

Teraz by ste sa mali dozvedieť, akú liečbu podstúpite a kde sa vykoná. Nepochybujeme, že chcete vedieť, ako bude tento deň prebiehať a čo alebo koho si môžete vziať so sebou. Nasledujúca časť obsahuje informácie, ktoré sa týkajú starostlivosti a pohodlia.

Ako dlho budem na klinike BPAS?

Toto veľmi záleží od konkrétnej liečby, avšak väčšina zákrokov sa vykoná za jeden deň. Pozrite si časť v tejto príručke, ktorá sa týka vašej konkrétnej liečby.

Môže ísť niekto so mnou?

Ak vám to pomôže, budeme radi, ak si so sebou privediete niekoho. Ak sa chystáte podstúpiť zákrok pod narkózou (v spánku), odporúčame vám vziať si so sebou niekoho, kto vás zavezie domov. Zapamätajte si, že sama nemôžete šoférovať domov. Priestory sú do istej miery obmedzené, preto si vezmite so sebou iba 1 osobu.

V našej klinike nie sú žiadne priestory, kde by ste mohli nechať deti, preto si ich opateru zabezpečte podľa potreby.

Ak máte menej ako 16 rokov

Budete potrebovať dospelú osobu (niekoho, kto je starší ako 18 rokov), ktorá vás po zákroku odprevadí domov. Budeme radi, ak počas celého zákroku u nás bude s vami dospelá osoba ženského pohlavia.

Základné veci, ktoré si treba vziať

- akékoľvek predpísané lieky alebo inhalátory
- nalepovacie hygienické vložky
- ďalšie spodné prádlo
- papuče a nočná košeľa alebo tričko, ak podstúpíte zákrok pod celkovou anestézou (v spánku)

Ak si zákrok vyžiada, aby ste cez noc zostali na klinike, vezmite si tašku s toaletnými potrebami a uterákom.

Príchod na kliniku v deň zákroku

Po registrácii u recepcnej sa overí vaše meno a dátum narodenia a požiadame vás, aby ste počkala v čakárni. Vyzdvihne vás sestra a opýta sa, či chcete, aby vás v tejto fáze sprevádzala osoba, ktorá prišla s vami ako opora. Sestra sa presvedčí, či sú všetky vaše papiere kompletne a presné. Potvrdí sa vaša anamnéza.

Ak idete podstúpiť chirurgické prerušenie tehotenstva, sestra vás požiada, aby ste použili toaletu, vyzliekla sa a obliekla si župan alebo nočnú košeľu, ktoré ste si priniesli. Následne vám ukáže, kde si môžete odložiť svoje veci.

Čo bude robiť počas zákroku osobu, ktorá je tam ako moja opora?

Ak idete podstúpiť chirurgický zákrok v úplnej anestéze (v spánku), táto osoba s vami môže zostať až do momentu, keď pôjdete na operačnú sálu. Ak podstupujete zákrok v bdelom stave, vaša opora s vami môže zostať počas celého zákroku. Porozprávajte sa o tom so sestrou.

Počas celého zákroku s vami môže byť osoba z kliniky BPAS, ktorá vám bude oporou. Ak chcete, môžete si do okamihu podstúpenia zákroku ponechať aj svoju vlastnú oporu a s touto sa stretnete hneď, ako to bude možné.

Okuliare a kontaktné šošovky

Mnoho ľudí dnes spáva s mäkkými kontaktnými šošovkami. Pri krátkych zákrokoch to môže byť akceptovateľné. Opýtajte sa sestry alebo anesteziológa. Okuliare si môžete nechať až do poslednej chvíle.

Protézy

Umelé alebo uvoľnené zuby môžu prekážať anesteziologickému orálnemu vybaveniu. Ak používate protézu, poraďte sa o tom s anesteziológom.

Šperky, make-up a lak na nechty

Musíte si zložiť všetky šperky a dekoratívne pírsingy (vrátane pírsingu v jazyku). Ak si ich nemôžete zložiť, prekryjeme ich páskou, aby sa predišlo náhodnému poškodeniu pokožky.

Dajte si dole make-up. Umelé nechty, ani lak na nechty si nemusíte odstraňovať.

MOJE ZOTAVENIE

Moje zotavenie

Naša telefonická linka následnej starostlivosti vám je k dispozícii 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Ak máte akékoľvek otázky alebo si niečím nie ste istá, zavolajte na číslo 0300 333 68 28 (alebo +44 1789 508 210) a pomôžu vám.

Počas pracovných hodín môžete zavolať aj na kliniku, na ktorej sa liečite a požiadať o radu. Telefónne číslo na kliniku je uvedené na prednej strane tejto príručky.

Čo môžete očakávať

Zotavenie po umelom prerušení tehotenstva bez komplikácií je skutočne rýchle, ale pri každej žene je iné. Existujú určité veci, s ktorými treba počítať a ktoré sú normálne a potom sú tu príznaky a symptómy, ktoré normálne nie sú. Je dôležité, aby ste vedeli o oboch z nich.

Krvácanie

Väčšina žien krváca približne 1 až 2 týždne po umelom prerušení tehotenstva. Počas tohto obdobia je najvhodnejšie používať hygienické vložky. Mali by ste očakávať, že budete krvácať ako pri normálnej menštruácii, ale môžu tiež vytekať malé krvné zrazeniny. Vo väčšine prípadov krvácanie potom prestane, avšak do ďalšej menštruácie môžete zaznamenať výtok. Po chirurgickom prerušení tehotenstva niektoré zo žien nekrvácajú, a to až do ďalšej menštruácie.

Ak krvácanie presiakne cez 2 alebo viac hygienických vložiek za hodinu počas 2 po sebe nasledujúcich hodín, mali by ste sa obrátiť na kliniku alebo na telefonickú linku následnej starostlivosti. Ak nemôžete zavolať, choďte do nemocnice.

Boleť

Väčšina žien pociťuje striedavé kŕče približne počas jedného týždňa od umelého prerušenia tehotenstva. Ak je to potrebné, môžete si vziať lieky proti bolesti - **ibuprofen** a **paracetamol**. Tieto voľne predajné lieky si môžete zakúpiť v lekární, supermarkete a v mnohých ďalších obchodoch aj bez lekárskeho predpisu.

Nezabúdajte, že tablety s ibuprofenom sa predávajú s 2 rôznymi obsahmi účinnej látky. Dodržiavajte pokyny príslušné pre zakúpené liečivo s náležitým obsahom účinnej látky.

Vždy si musíte prečítať písomné informácie pre pacienta, ktoré sú súčasťou balenia liekov a užívať ich podľa pokynov.

Paracetamol a ibuprofen môžete užívať aj súčasne, ak odporúčaná dávka niektorého z nich sama osebe nedokáže utlmiť bolesť.

Ak tieto lieky na vašu bolesť nezaberajú, zavolajte na kliniku alebo **linku následnej starostlivosti na čísle 0300 333 68 28** (alebo +44 1789 508 210).

Pocity

Po umelom prerušení tehotenstva väčšina žien pociťuje úľavu, ale niektoré môžu pociťovať smútok alebo mať pocit viny.

Ak máte pocit, že sa musíte s niekým porozprávať, môžete nám zavolať na číslo 03457 30 40 30 (alebo +44 1789 508 211) a dohodnúť si stretnutie ohľadom **poradenstva po umelom prerušení tehotenstva**.

Táto služba je bezplatná pre ženy, ktoré podstúpili liečbu na klinike BPAS.

Fyzické symptómy počas telesného zotavovania

Príznaky nevoľnosti, zvracania a únavy obvykle prestanú do 3 dní od umelého prerušenia tehotenstva. Ustúpenie bolestivosti prs môže trvať 7 až 10 dní. Po zákroku môžu byť vaše prsia na dotyk pevné a jemné a môže dochádzať k vytekaniu materského mlieka. Opuch prs zmizne po 3 až 4 dňoch. Budete sa cítiť príjemnejšie, ak budete nosiť podpornú podprsenku a prikladať si na prsia vrecká s ľadom. Ak máte bolesť a je to nutné, vezmite si ibuprofen alebo paracetamol.

Neočakávané alebo neobvyklé symptómy po umelom prerušení tehotenstva

- pretrvávajúca bolesť
- sfarbený alebo zápachajúci vaginálny výtok
- precitlivosť brucha
- horúčka
- celkový pocit nevoľnosti alebo pocit, že ste stále tehotná
- kontinuálne a silné krvácanie, ktoré presiakne cez 2 alebo viac vložiek za hodinu počas 2 po sebe nasledujúcich hodín

Ak máte ktorýkoľvek z týchto príznakov, mali by ihneď ste kontaktovať kliniku BPAS, na ktorej ste podstúpili liečbu alebo telefonickú linku následnej starostlivosti na čísle 0300 333 68 28 (alebo +44 1789 508 210). Prípadne choďte hneď do nemocnice alebo za vaším všeobecným lekárom.

Čo môžem robiť?

Kúpanie

Môžete sa normálne kúpať alebo sprchovať. Pri kúpaní v priebehu 24 hodín od celkovej anestézy si dávajte pozor. Ak máte stále pocit ospalosti, musíte sa uistiť, že je niekto pri vás, kto na vás bude dávať pozor.

Ostatné činnosti, vrátane práce

Väčšina žien sa bude cítiť v poriadku a dostatočne dobre na to, aby sa mohla vrátiť k svojim bežným činnostiam za jeden alebo 2 dni. Najlepšie, čo vám môžeme odporučiť, je odpočívať, kým nebudete cítiť, že sa môžete vrátiť ku svojej bežnej rutine.

Pohlavný styk

Pohlavnému styku sa počas 1 týždňa musíte vyhýbať. Môžete otehotnieť prakticky ihneď po umelom prerušení tehotenstva, preto je dôležité, aby ste používali antikoncepciu, ak nechcete otehotnieť.

Cestovanie

Počas 24 hodín od zákroku je najlepšie necestovať. Ak musíte cestovať, overte si, aký je prístup k záchranej službe vo vašej destinácii, pre prípad komplikácií. Uvedomte si, že ak užijete pilulku na prerušenie tehotenstva do 10. týždňa a rozhodnete sa cestovať tesne po užití druhého lieku (misoprostol), môžete dostať kŕče a silné krvácanie počas cesty.

Moja ďalšia menštruácia

Vaša ďalšia menštruácia by sa mala začať približne o 4 až 6 týždňov od zákroku. Ak nedostanete menštruáciu do 4 týždňov od zákroku, mali by ste si urobiť tehotenský test. Ak je test pozitívny, zavolajte na kliniku alebo telefonickú linku následnej starostlivosti. Je dôležité si zapamätať, že akékoľvek krvácanie tesne po zákroku nie je menštruácia.